Ringsõit 11. augustil 2017 marsruudil Rakvere-Kadrina-Jõepere-Moe-Tapa

Heiki Koov
www.monument.ee

Monumendid on mitmes asjas üsna erilised. Näiteks tekib neid aja jooksul juurde või nad vahetavad asukohta või tehakse neile põhjalik uuenduskuur või laekub uut infot, mida on vaja kontrollida. Nii on vajalik ikka ja jälle maakonnas ringi sõita ja neid muutusi jäädvustada.

1. Rakvere Vabadussõja ausammas on korda tehtud. Nüüd on tõesti ilus vaadata.

http://www.monument.ee/rakvere-linn/rakvere-vabadussoda

2. Kas Rakveres asuv vennashaua monument oli varasemalt ca paarkümmend meetrit praeguse ringtee poole? Üks kodulooUurija nii vähemalt väidab. On jah eemal üks astang näha, aga kas see on kuidagi monumendiga seotud?
http://www.monument.ee/rakvere-linn/rakvere-vennashaud

3. Rakverega on seotud olnud palju Eestis tuntud inimesi. Üks neist on kindlasti Julius Seljamaa, kellele avati 2014. aastal mälestustahvel Rakvere Põhikoolis. Küll on hea kui monumendi juures on infotahvel selgitavate tekstide ja fotodega.

http://www.monument.ee/rakvere-linn/rakvere-julius-seljamaa

4. Stalinliku terrori tulemusena hukkunud Virumaa politseinike mälestuskivi on nüüdseks juba mõned aastad uues kohas. Kui varasemalt oli kivi Rakveres Koidula tänaval 10 maja kõrval, siis nüüd kui uus politseimaja Kreutzwaldi tänav 5a valmis, siis viidi ka kivi uude kohta.

http://www.monument.ee/rakvere-linn/rakvere-represseeritud-politseinikud

5. Teinegi uuem mälestustahvel Lääne-Virumaal on seotud koolidirektoriga. Kadrina Keskkooli fuajees avati 2014. aastal mälestustahvel Otto Amerile.

http://www.monument.ee/kadrina-vald/kadrina-otto-amer

6. Ka päris uusi monumente on tulekul. 20. augustil 2017 avatakse Jõeperes toimunud lahingus hukkunutele monument.

http://www.monument.ee/kadrina-vald/joepere-vabadussoda

7. Moel asub mälestusmärk suurimale Eestis juhtunud lennukatastroofile. Siia põllule kukkus 19. aprillil 1977 transpordilennuk An-24, milles olnud 21 lennuväeohvitseri kõik hukkusid. Ka seda mälestusmärki on korrastatud.

http://www.monument.ee/tapa-linn-ja-vald/moe-lennukatastroof

8. Juba mitmeid aastaid tagasi avati Tapa apteegis mälestustahvel kunagisele proviisorile Johan Parile. Kui apteek aadressil Pikk tänav 12 tegevuse lõpetas, siis toodi mälestustahvel Tapa muuseumi.

http://www.monument.ee/tapa-linn-ja-vald/tapa-johan-pari

9. Lääne-Virumaa kõige suurem monument asub Tapal. Selleks on vana auruvedur, mis samuti alles mõni aasta tagasi vahetas asukohta ja seisab nüüd Tapa jaamahoone Tallinna poolses otsas.

http://www.monument.ee/tapa-linn-ja-vald/tapa-auruvedur

10. Kui monumentide asukoha muutustest olid eelnevalt mõned näited, siis muutusi võib olla teisigi. Näiteks Tapa vanal kalmistul on monument Vabadussõjas hukkunutele. Sellele monumendile on kinnitatud mälestustahvel, mida on juba mitmeid kordi uuendatud. Kui esimeste uuenduste põhjuseks oli tahvli lõhkumine, siis viimase uuenduskuuri põhjustas vale aastaarv. Probleem oli selles, et algselt arvati, et siia maetud hukkusid jaanuaris 1919 (eelnevalt kirjutatud Jõeperes toimunud lahingus). Viimased uurimused on aga kinnitanud, et tegelikult nad hukkusid detsembris 1918.

http://www.monument.ee/tapa-linn-ja-vald/tapa-vabadussoda-kalmistul

11. Monumentidest päris suure hulga moodustavad konkreetsetele isikutele pühendatud monumendid. Eelnevalt oli siin mitu näidet. Nii peab monumendi saamisloo juurde kirjutama ka ülevaate selle isiku elust. Kuigi mõned monumendid on pühendatud elavatele isikutele (näiteks Rakveres Arvo Pärdile pühendatud skulptuur poisist jalgrattaga), on suur osa ikkagi neile, keda enam meie hulgas ei ole. Aegamööda olen kalmistutelt üles otsinud nende isikute haudu ja hauakividest pildid teinud. Viimane täiendus on Tapa uuele kalmistule maetud Juhan Krooni haud.

http://www.monument.ee/tapa-linn-ja-vald/tapa-juhan-kroon